

Madara Rutkēviča

MELNAIS/RESNAIS
(Luga divās daļās)

DARBOJAS

INGA – 25 gadi,

TAMĀRA – 45 gadi, viņas māte

Darbības vieta: dzīvoklis, tagadne

1. daļa

Vēls vakars vienkāršā dzīvoklī Maskačkas rajonā, Rīgā. Istabā tumšs. Otrās durvis dibensienā mazliet pavērtas, aiz tām deg blāva sveču gaisma. Vienīgā gaisma istabā, kura ir apvienota ar priekšnamu, spīd no ielas caur logu. Logam pa pusei pievilkti priekšā biezi aizkari. Netālu pie loga dīvāns, tajā ar visām drēbēm uz muguras un ar seju pret ārdurvīm apgūlusies Tamāra, uz vēdera viņai atvērta grāmata, viņa ir nomodā, guļ nekustīgi ar acīm vaļā, blakus uz galdiņa, kuru apspīd ielu laternu gaisma no loga, gaismas lukturis, uz galda daudz grāmatu, piena paka, Budas figūras pelnu trauks, kurā iesprausts kūpošs vīraks, viena pa pusei izsmēķēta cigarete ar brūnu un garu iemuti, kristāla vāze ar tajā nokaltušiem ziediem.

Ārdurvis kāds ver vaļā ar atslēgām, Tamāra izliekas, ka nereaģē, kaut arī viņu visu dienu ir gaidījusi, istabā ienāk Inga, melnā mētelī un ar melnu, garu šalli ap kaklu, gariem un tumši brūniem matiem, pagara auguma, slaida un skaista sieviete, rokās viņai iepirkumu maiss un ziedi, tos abus viņa nomet zemē pie ārdurvīm, ejot viņa mazliet pieklibo.

Inga (klusī.) Mammu?

Tamāra. Neuzskrien virsū sildītājam ..

Inga. Tu atkal smirdini visu māju ar to .. ar to ..

Tamāra. Ar ko? Ar vīraku, mīļā. Un tas nesmirdina, bet izkvēpina slikto enerģiju, kas te sakrājas dienas laikā. Reizēm tās sakrājas pārāk daudz. Īpaši jau tad, kad tu savā istabā atstāj vaļā logu uz visu dienu, viss salien iekšā no ielas, arī tā smirdoņa .. Mēģini to darīt mazāk vai nedarīt vispār, vismaz ne bez vajadzības, tu taču zini, cik slikts ir šis rajons, te dzīvo nelaimīgi cilvēki .. viņu strīdi dzirdami pat uz ielas .. Salien zem tā točkas punkta loga un lamājas.

Inga joprojām pie ārdurvīm, mēģina ieslēgt gaismu, bet tas neizdodas, viņa, kā neticēdama, mēģina slēgt vēl pāris reizes, līdz beigās iesit slēdzim ar plaukstu.

Inga (vairāk pie sevis.) Mammu, kas noticis ar elektrību?

Tamāra. Lūdzu, neuzskrien virsū sildītājam .. un nebrūc man virsū.

Inga. Kopš kura laika mums dzīvoklī ir sildītājs? Mums ir apkure, mums nevajag nekādu sildītāju! Atkal kaut ko pateici mājas pārvaldniekam?

Tamāra. Valērijs atdeva .. ar to pārvaldnieku Ivo tam nav nekāda sakara, kaut gan īsti cilvēks viņš nav, viņa ir kaut kas ļoti rupjš, gandrīz vai dzīvniecisks, no tādiem es turos pa gabalu, tāpēc, tici man, neko es tam Ivo neesmu teikusi.

Inga. Kas ir Valērijs?

Tamāra. Ārdurvju kods jau mēnesi stāv uzlauzts, tas cilvēks, kas tā uzdodas par mājas pārvaldnieku, neko nav darījis, lai to savlaicīgi salabotu!

Inga. Mammu, kas, pie velna, ir Valērijs?

Tamāra. Kaimiņš. Viņš dzīvo pirmajā stāvā uzreiz pa kreisi, bet tu viņu varētu arī nepazīt, ja vien neesat kādreiz saskrējušies kāpņu telpā .. Izpalīdzīgs un lādzīgs cilvēks, viens no retajiem, no kura šajā rajonā man nav bail .. viņa dzīvoklī šodien smirdēja pēc urīna, daudz kaķu, ļoti badīgi, nabaga lopiņi ..

Inga. Mani neinteresē, kur te smird pēc kaķu mīzaliem .. kāpēc mājās nav gaismas, mammu?

Tamāra. Valērijs rītos viņus ielaiž savā dzīvoklī un dod viņiem pienu, cik mīli .. viņi dzied soprānā visu nakti, (*iesmejas*) dzirdi? Un, lūdzu, neuzskrien tam sildītājam virsū, nedod dievs, vēl pati sasitīsies ..

Tamāra ar paņemto lukturi rokās apgaismo Ingas seju, kura nostājusies viņai pretī pie dīvāna.

Inga. Kas tas ir?!

Tamāra. Gaisma.

Inga. Es zinu, kas tas ir! Es tev prasu - *kas ar tevi ir?*

Tamāra. Ar to tiksī līdz tualetei, vannasistabai .. virtuvei, tev noteikti gribas ēst, vari paņemt un izmantot .. tu noteikti gribi arī nomazgāties, boilerī vēl ir karstais ūdens .. uz plīts ir plov, tikai neēd aukstu, uzsildi uz gāzes. Man nepatīk, ka tu tik ātri ēd .. tu rij, nevis ēd. Tas nav smuki tik skaistai un gudrai meitenei, kāda es tu, (*sniedz lukturu Ingai*).

Inga. Kāpēc dzīvoklī nav elektrības, atbildi!

Tamāra. Un tāda ir tava pateicība par to, ka esmu tevi audzinājusi? Neaizmirsti, ka es tevi uzaudzināju viena pati!

Inga. Novāc to gaismu man no sejas! Kož acis ārā!

Tamāra. Piedod, mīļā, tikai gribēju tevi kārtīgi apskatīt (*turpina spīdināt Ingai sejā*), tu esi tik bāla, vaigi iekrituši, tas teātris tevi trīs gadu laikā, kopš tu tur strādā, jau ir apēdis dzīvu. Visu dienu tevi gaidīju, lai ..

Inga. Jā, redzu, ka visu dienu to vien esi darījusi .. gaidījusi mani! (*Pauze*) Izbeidz, novāc!

Tamāra. Gaisma pazuda no rīta, kad devies prom uz teātri! Uzreiz iestājās tā rudens tumsa, nu .. tu jau zini, kā vēlos rudeņos mēdz notikt .. man nepatīk šī atmosfēra aiz loga un dabā, nomācoši tādā dzīvē. Un man nepatīk taisnoties, mīļā, man tas nav jādara.

Inga. Mammu, tu vari, lūdzu, runāt ar mani normāli? Korķi visā mājā izsisti? Kas? Tu dzīvo pie manis, manā telpā, man ir tiesības zināt, ko tu te esi sastrādājusi!

Inga atņem Tamārai lukturi, ātri pieiet pie radiatoriem, patausta tos.

Tamāra. Visu viņi neatslēdza, neuztraucies. Un kāpēc tu mētā ziedus uz grīdas? Tā taču ir klaja necieņas izrādīšana tās dāvinātājam .. tev būs uzradies kāds pagalam neciešams un nesimpātisks pielūdzējs?

Inga. Pie velna, mammu, kam sildītājs, ja tas nedarbojas!?

Tamāra. Piedod, es tur neko nevarēju darīt, dāvinātu atpakaļ nedod (*pauze*), viņi atnāca, atslēdza un aizgāja .. nu, tu jau zini, kā tas mēdz notikt .. rudeņos .. ierodas tad, kad vismazāk gaida. Nomācoši.

Inga. Kas? Kas atnāca?

Tamāra. Nu, tie .. kā viņus tur sauc .. beidz mani pratināt!

Inga. Kāpēc man nepiezvanīji, kad viņi bija šeit? Es būtu visu nokārtojusi. Mammu, es tev uzticējos, vienīgais uzdevums, kas tev bija jāizdara, jāsamaksā par elektrību, bet tu ar to pašu neesi tikusi galā! Vai tad tu pati nesaprati, ko nozīmēja tās trīs brīdinājuma vēstules par elektrības atslēgšanu? Toreiz es vēl neko neteicu, tev mēdz piemirsties, bet, ja tu to apzināti esi darījusi ..

Tamāra. Nu, pagaidi, pagaidi ..

Tamāra pieiet pie ārdurvīm, paceļ ziedus, pasmaržo tos.

Tamāra. Kas tās vispār ir par puķēm? Ne jau krizantēmas? Krizantēmām jābūt baltām, tīrām .. šīs pat nesmaržo!

Inga. Tu izbeigsi vienreiz?

Tamāra. Es vienkārši nekad neesmu redzējusi tādas puķes, spilgti zilas .. kas radījis tik neīstas šīs nelaimīgās būtnes? (*patausta puķu ziedlapas, ieliek tās vāzē pie nokaltušajām puķēm, tad atgriežas dīvānā*) Nē, tomēr īstas, bet tik un tā neticu. Tavs pielūdzējs nebūs bijis pie pilna prāta, kad tās pircis .. Netērē velti ar tādu laiku!

Inga. (*Spīdina lukturi pa visu istabu, tad uz Tamāras seju*) Tu es droša, ka tevi neapzaga, mammu?

Tamāra. Es zināju, ka viņi nāks.

Inga. Tevi apzaga? Apzaga, ja?

Tamāra. Neuztraucies, nebija tie zagļi, bet kaut kas daudz ļaunāks ir noticis, man tev tas jāpasaka.

Inga. Kas tev man jāpasaka?

Tamāra. Tikai nebiju to iedomājusies tā ..

Inga. Īsāk! Runā īsāk!

Tamāra. Kāpēc tu runā ar mani tādā tonī?

Inga. Atvainojos!

Tamāra. Nerunā ar mani tādā tonī.

Inga neatbild.

Tamāra. Es netaisos ar tevi runāt, ja tu runāsi ar mani tādā tonī! Varbūt jums tajā teātrī tā runā ar apkopējiem, bet ar mani tu tā nerunāsi!

Inga neatbild.

Tamāra. Pat priekšā nestādījās, vismaz būtu pieklājības pēc iepazīstinājuši ar sevi .. parunājušies, kafiju iedzēruši, pie tava tēva vienmēr nāca pieklājīgi cilvēki .. tie te ieklupa un cauri, tie valsts ierēdņi ir kļuvuši par ieprogrammētiem robotiem, tie vairs nav cilvēki, Regīna pat ..

Inga. Jēziņ, sākās!

Inga nomet uz dīvāna lukturi un aizskrien uz otru istabu. Tamāra paņem lukturi un ar to seko meitai.

Tamāra. Viņa guļ! Visu dienu lasījām Selindžeru, iedomājies, meitiņ, četru gadu vecumā jau tik tekoši lasa un arī saprot, par ko ir stāsts! (*Sasit plaukstas*) Mana

mazmeitiņa ir tik jaudīgs bērns. Visas tās bērnu pasakas viņa šodien aiznesa pa taisno uz miskasti!

Inga ar sveci iznāk no otras istabas, viņa joprojām nav novilkusi āra drēbes.

Inga. Svece! Tu esi atstājusi degošu sveci gultā!

Tamāra. Regīna nevarēja aizmigt tumsā. Tas nav nekas jauns, ka bērni baidās no tumsas, bet tu gan varēji būt tik gudra un izstāstīt viņai, ka no tumsas nav jābaidās.

Inga. Mamm .. Mēs sarunājām, ka par to vairs nerunāsim, ne vārda, dzirdi? Kas tev atkal ir uznācis? Pa kuru laiku tu atkal šitāda (*pieliek pirkstu pie deniņiem*) paliki?

Tamāra. Inga, es daudz domāju par to, kā būs pēc tam, kad otra nebūs, un tas var notikt kurā katrā mīļā dienā. (*Paskatās uz Ingu, grib saņemt aiz rokas, bet tad pārdomā*) Pēc tam mēs sabrūkam kā traušs kāršu namiņš, jo nevaram sadzīvot ar to tukšumu sev blakus (*pauze*) .. sadzīvot ar to vēl kaut kā laikam var, bet pieņemt, ka tā nu reiz ir, to gan nē .. Arī manis nebūs. Tāpēc vajag par to domāt, daudz un bieži meditēt ap to .. tikt tur iekšā, mēs visi paliksim vieni, un kā tas galu galā būs, Inga, arī tev .. ir jāgatavojas tam, ka manis nebūs, un Regīnai ..

Inga. Mammu, Regīnas nav! Viņa nepiedzima!

Tamāra. Kāpēc tu viņu piecēli? Tu pārroodies mājās pusnaktī un cel viņu augšā .. pēc tam viņa visu dienu raud, uzvedas kā mēnessērdzīga .. tu viņu traumē, mīļā.

Inga. Mammu, tu tagad traumē mani, dzirdi?

Tamāra. Es taču runāju ar tevi, pavisam mierīgi runāju.

Inga. Nē, tu atkal murgo, un tieši no tā es visu laiku baidījos!

Tamāra. Nebļauj.

Inga. Es .. bļaviens, es nebļauju! Es gribu, lai tu .. mammu .. esi normāla, bet rādās, ka es par daudz gribu!

Tamāra. Parīt ir bēres.

Inga. Kas?

Tamāra. Tava tēva bēres.

Inga. Vēlreiz atkārto?

Tamāra. Tu skaidri dzirdēji, ko es tev teicu.

Inga. Bēres .. bēres .. vēl kas, pirms es eju?

Tamāra. Domāju, ka būs grūtāk to pateikt, bet nebija.

Inga. Es šonakt pārnakšņošu pie Māras.

Tamāra. Inga, parīt ir tava tēva bēres, dodies gulēt, nekur neej, tie točkas necilvēki lejā aktivizējušies, ka viņi nenodara tev kaut ko sliktu vēl .. viņi nobendē kaķus .. turklāt, tā Māra dzīvo Bolderājā, ir nakts, transporti neiet!

Inga. Atkal viss no gala, mammu, tu man apsolīji! Kad tas reiz beigsies? Ko lai es ar tevi iesāku!

Tamāra. Šoreiz tas ir nopietni. Viss jau ir beidzies. Viņam!

Inga. Un tas ir tas, ko tu visu dienu darīji? Sēdēji tumsā un izgudroji tēta bēres? Tu tiešām nevarēji kaut ko lietderīgāku izdarīt tā vietā?

Tamāra. Izgudroju ..

Inga. Es nezinu, audzē puķes kaut vai! Istabas augus, novirzi kaut kur tās savas slimās iedomas, tici man, tā tu man daudz vairāk palīdzētu!

Inga, ignorēdama Tamāru, grasās doties laukā no dzīvokļa, taču nevar vairs atrast atslēgas, tumsā tās ir kaut kur pazudušas, gaismas lukturi ir paņēmusi Tamāra, ziņkārīgi, bet mierīgi lūkojas laukā pa logu. Inga bezspēkā atslīgst uz zemes pie ārdurvīm.

Inga. Ir atslēgta elektrība, ja? Ir tā, ja? Tu nesamaksāji .. Ja pietrūka, varēji man to pateikt, es būtu iedevusi vēl! Būtu no kaut kurienes izrāvusi!

Tamāra. *(joprojām skatās pa logu)* Zini, kas man nāk prātā, kad skatos uz tevi tagad?

Inga. Ak, dievs .. *(pauze)* Kur tu liki naudu?

Tamāra. Atceros, cik pieticīgas bija mūsu kāzas ar tavu tēvu .. tu jau tajā laikā biji man *(iesmejas)* vēderā! Jā, jā, man bija tikai 19 gadi, kad tu .. nu ja .. sarakstījāties zagsā bez mācītāja un bez baznīcas .. žēl, vai .. varbūt .. par laimi, ka ne baznīcā .. un svinējām angārā manu vecāku laukos .. divatā! Mums nebija neviena viesā, vecāki ātri aizgāja pie miera. Mani vecāki vispār bija tik izteikti vientuļnieki, tādi savrupnieki, nevienam tā īpaši neuzticējās .. visā angārā izdzisa gaisma, kad mēs ar tavu tēvu sienā, bet mēs to nevarējām atļauties, man zem sirds biji tu .. *(iesmejas)*, Inga .. tu vispār atceries savu tēvu?

Inga. Mammu, kur tu liki to naudu, kuru es tev devu?

Tamāra. *(neieciētīgi)* Neatceries, protams, ka neatceries.

Inga. Mammu, tagad nav īstais laiks .. Atbildi uz manu jautājumu!

Tamāra. Tu jau nevari atcerēties savu tēvu tajā laikā, tu biji tik maziņa. *(Pauze)* Viņš nomira, Inga.

Inga. Es tēti aizvakar teātrī satiku, viņš bija atnācis uz izrādi.

Tamāra. Vēl pirms dažām stundām viņa zvanīja uz šejieni.

Inga. Tu nekad neceltu augšā, ja tev zvanītu Māra!

Tamāra. Viņa zvanīja uz tavu telefonu, biji aizmirsusi ..

Inga. Un tu pacēli? Es neticu!

Tamāra. Man bija spēcīga intuīcija, ka tā būs tā ziņa, teicu, lai tevi netraucē, nekā nesaka, kamēr esi teātrī, lai pasaudzē .. man tas pašai tev bija jāpasaka, tas ir mans pienākums .. galu galā .. viņš tomēr bija mans vīrs, lai arī ..

Inga. Ko tu tur murgo? Pirms mēneša, kad tētim bija insults, tu runāji tieši to pašu! Tu to vien dari, kā gaidi tēta nāvi?

Tamāra. Bides! *(klusī smejas)* Es tev neesmu rādījusi viņa bides! Pat nezinu, kur tās ir. Palikušas vecajā mājā?

Inga. Nu, mammu, lūdzu, dieva dēļ, beidz!

Tamāra. Varbūt tu domā, ka es meloju? Nu, bet, protams, ka tu tā domā!!!

Inga. Jā, tu melo, tu melo sev, turklāt, tu esi mani arī apzagusi.

Tamāra. Meloju, kad tev stāstīju par viņu? Viņš nemaz nebija tāds, kādu es tev viņu iztēloju. Stulbais mamutu mednieks!

Inga. Jā, mamutu viņš nekādi nevarēja nomedīt, ja nu vienīgi kādu apspalvojušos ziloni, bet bērniņā es ticēju arī stāstam par mamutu. Mammu, viss. Es netaisos tagad runāt par mamutiem.

Tamāra. Tavs tēvs nošāvēs.

Inga. Tā .. Kas tas tagad ir? Tu vispār jūti, ka pārkāp visas iespējamās robežas? Tu teici, ka viņš izglāba kādu, kurš gribēja nošauties, nevis, ka pats nošāvēs, tu pati zini, kurš TAS cilvēks bija!

Tamāra. Viņš nobijās no tā mamuta, viņam beidzot bija iespēja to nomedīt, bet viņš, mēsls tāds, vienkārši nobijās.

Inga. Mammu, kas ir tas mamuts? Kāpēc tu visu laiku runā mīklās? Tu dzīvo kaut kādos pašradītos murgos, nevis realitātē!

Tamāra. Tas mamuts viņam stāvēja acu priekšā, turpat .. divu soļu attālumā! Nolādētais mamuts! Tik tuvu .. un nekā!

Inga. Varbūt tas tomēr bija spalvainis zilonis, ko?

Tamāra. Muļķe! (*pauze*) Es gribu viņu samīļot, atnes Regīnu pie manis.

Inga, izlikdamās, ka Tamāru nedzird, ieiet otrā istabā. Tamāra atguļas gultā uz muguras, pēc brīža atgriežas Inga ar sveci rokā, apsēžas uz dīvāna malas, noliek sveci uz grīdas. Paņem lukturi, ieslēdz to un iespīdina Tamārai sejā.

Inga. Atver acis.

Tamāra. Mīļā, tās jau ir vaļā. Visu laiku.

Inga. Es redzu, ka tās ir ciet. Atver, lūdzu.

Tamāra. Nē, tās ir ciet, tas ir, vaļā tās ir ..

Inga. Nu re, pati sapinies.

Tamāra. Nesapinos, tās ir plaši aizvērtas.

Inga. Un tagad pasaki man, ko tu esi izdarījusi ar to naudu, kuru es tev devu dzīvokļa rēķiniem.

Tamāra. Krāju.

Inga. Krāji? Zeķē?

Tamāra. Kaut vai zeķē.

Inga. Un kur it tā zeķe?

Tamāra. Tu gribi man izdedzināt acis. Es jūtu karstumu pavisam tuvu acu plakstiņiem, pēdējo reizi tā bija pirms apaļas mūžības, kad iemīlējos tavā tēvā. Ja esi bijusi kādā iemīlējusies, tad zināsi, kāda ir sajūta, tikai ceru, ka tas joprojām nav tas pats glēvulis, kurš tevi pameta un aizbēga no tevis un tava bērna .. Tu pat dēļ viņa savainoji kāju un veselu nedēļu sagulēji slimnīcā, ne reizi viņš pie tevis neatnāca.

Inga. Tev galvā viss ir sajaucies vienā, piedod, karstā putrā.

Tamāra. Melones atvainošanās vietā vismaz būtu atnesis, tās tev vislabāk garšo, bet neviens to nezina .. tikai es. Neviens tevi nepazīst labāk par mani, bet manī jau tu vismazāk klausies ..

Inga. Melones garšoja tētim, mammu, nevis man.

Tamāra iesmejas, Inga izslēdz lukturi.

Inga. Nekad tā vairs nedari, mammu, sarunāts? Citādāk es tev vairs nevarēšu uzticēties. Man būs jālūdz, lai tevi pieskata. Es diemžēl tā arī darīšu, piedod. Es jūtu, ka tu nevari .. Tev nav labi.

Tamāra. Tā .. tā tās maukas meita .. nekādā gadījumā!

Inga. Tu esi vienkārši briesmīga. Viņa ir mana māsa ..

Tamāra. Nav viņa tev nekāda māsa!

Inga. Pusmāsa. Un tu nevari to noliegt.

Tamāra. Arī pusmāsa nav!

Inga. Mammu, tu pati visu saproti labāk, nekā es!

Tamāra. Tās maukas meita te nerādīsies!

Inga. Neuztraucies, te Māra patiešām nerādīsies, es tevi vedīšu uz viņas mātes vadīto klīniku. Tu nevari visu laiku izdomāt Regīnu tikai tāpēc, lai nejustos tik sasodīti vientuļa. Mammu, tu neesi nekāda invalīde, tu vari atgriezties bērnudārzā un atsākt strādāt, tev tikai no sirds jāgrib dzīvot uz priekšu, nevis visu laiku jāskatās atpakaļspoguļī.

Tamāra. Arī uz tava tēva bērēm esmu aizliegusi viņai nākt.

Inga. Tu taču mani nemaz nedzirdi ..

Tamāra. Noliegusi visai tai .. ģimenītei! Cik viņai tur to bērnu kopā, tai Māras mātei, no viena, otra, piecpadsmitā? *(pauze)* Nē, es pati ar visu tikšu galā.

Inga. Ja jau tu, kā pati saki, tik labi tiec ar visu galā, mammu, kāpēc mūsu dzīvoklī vairs nav gaismas?

Tamāra. Jātaupās, meitiņ. Tas arī viss. Ļoti jātaupās. Un tev beidzot būtu laiks atrast kādu, kurš par tevi parūpējas, vismaz sākt interesēties par to. Tu nevari visu laiku skumt pēc viņa un tēlot frigidu būtni ..

Inga. Cik ilgi tu krāj to naudu, kuru es tev dodu konkrētam mērķim? Un kam?

Tamāra. Tavs tēvs gribēja lepnas kāzas, bet tā vietā viņš dabūs vēl lepnākas bēres! Un tādas viņš arī dabūs. Mums nebija skaistu kāzu un dzīve pēc tam ne tik .. vismaz bēres tādas būs, to es esmu viņam apsolījusi! Ja tu neesi manā pusē, tad man nav meitas.

Inga. Bēres .. gadiem jau tu runā par vienu un to pašu ..

Tamāra. Klausies. *Notiks neliela, gaumīga bērū ceremonija, un visiem uz mēles būs jautājums, kas ir tā pirmajā rindā sēdošā pievilcīgā sieviete sarkanajā tērpā, kura flirtē ar ērgelniķu un taisa ..* teica Makārdla kundze.

Pauze.

Inga. *Tavi joki ir tik sasodīti jocīgi, ka nav pat vairs joki, Makārdla kungs teica ..*

Tamāra. Tu atcerējies! Vai Selindžers nav brīnišķīgs?

Inga. Kad skan no tavas mutes .. nē, nav brīnišķīgs! Es nejokoju, mammu ..

Tamāra. Un tu varētu palūgt tam savam teātra direktoram Ojāram algu uz priekšu .. avansu .. pasaki, ka tev tagad sarežģīti apstākļi, tēvs nomiris, tā arī saki, skaidri un gaiši - tēvs nomiris, neko nav aiz sevis atstājis, tikai parādus, sāpes un bandubērnus, un tas jau ir tik sasodīti daudz .. to tu vari arī neteikt, nebojā sev reputāciju, tev vēl visa dzīve priekšā, tikai nesāc raudāt viņa priekšā, mūs nav jāžēlo, tavs mērķis ir dabūt naudu, nevis kādu iežēlināt, nospēlē, zinu, tas nav viegli, bet tu esi aktrise, tu varēsi .. to saprot visi, un visos laikos ir sapratuši kulturāli un līdzjūtīgi cilvēki .. mums vajadzēs daudz līdzekļu. Tu taču to varēsi, meitiņ? (*pieceļas sēdus, saņem Ingas seju abām rokām*) Tu vispār ēd tajā teātrī? Bāla, bāla ..

Inga dodas uz otru istabu.

Tamāra. Pagaidi!

Inga. Neticami, cik tālu tu esi aizgājusi, pārāk tālu ..

Tamāra. Gribu izpušķot tava tēva zārku ar dziedošiem putniem. Īstiem un dziedošiem putniem. Tos viņš nekad nešāva medībās, nekad neaizskāra nevienu putna dvēseli pat, ja tās bija vienkāršas un necilas meža pīles. Iedomājies .. kapličā tās visas putnu balsis .. kā tās skanēs .. viņš sapņoja doties medībās uz Aļasku pēc tā mamuta, bet tas būtu bijis tik dārgi, man jau tagad no viņa iedomas vien par to ir dārgi jāmaksā ..

Inga. Mammu, ir pavisam otrādi .. tev dārgi jāmaksā par to, ka turi ļaunu uz viņu. Negribu par to neko vairāk dzirdēt. Mammu, man ir apnicis. Tu daudz esi sākusi lasīt. Tas jau nav sliksti, bet .. nu .. mamuti .. es tam neticu! Neticu nevienā acī!

Tamāra. Tieši tāpēc, mīļā, ka par īstiem sapņiem nerunā! Tos īsteno, klusējot un darot. Tu taču nekad neteici skaļi, ka gribi kļūt par aktrisi, bet tu esi to īstenojusi ..

Inga. Tu par to ar mani nerunāji. Tētis bija vienīgais cilvēks, kurš manī klausījās, kurš zināja, par ko es gribu kļūt, viņš mani motivēja, kamēr tu aprobežojies ar savu vienīgo argumentu, ka, lūk, teātris mani apēdīsot dzīvu, ka es tur neizdzīvošu, mani nospiedīs kā skudru .. un tu joprojām to saki!

Tamāra. Kā es visu laiku skaļi kladzināju kā vista, ka gribu spēlēt klavieres un dziedāt uz operas lielās skatuves! Izkladzināju to sapņu guzu tukšu!

Inga. To tu būsi kladzinājusi saviem vecākiem ..

Tamāra. Nu ja, tev taču tajā laikā nebija vēl pat gadiņš .. Es nevarēju atļauties mācīties, jo tu vēl biji tik maziņa, man bija jāpaliek ar tevi, kamēr tavs tēvs kļuva kā apmāts ar tām medībām, es gan zinu, kas viņam tās bija par *medībām*!

Inga. Mēs tagad visas ejam gulēt. Ir nakts. (*paņem pelnu trauku no galdiņa*) Un nesmēķē istabā, es redzu, ka esi to darījusi, Buda pilns ar pelniem un čičīkiem, te smird, pasaudzē savu un, galvenais (*brīdi pauze, Inga saņem, bet viņai grūti to pat izrunāt*) Regīnas veselību! Nedod dievs, ka tu te kaut ko aizdedzināsi!

Tamāra. Tur ir tikai *viena* izsmēķēta cigarete, tavs tēvs gan mēdza tos izsmēķus atstāt visur, kur vien pagadījās, viņam kāds kaut ko pārmeta?

Inga. Un tāpēc tāpat ir jādara arī tev?

Tamāra. Labi, labi, (*meklē dīvānā*) neatceros, kur to grāmatu esmu nobāzusi. Ja tev kādreiz būs dēls, tad tev viņu noteikti vajadzētu nosaukt par Teodoru, tas bija varens puika! Tos stāstus jūs taču tagad iestudējat?

Inga. Nē, neiestudējam, bet tu nevari lasīt tumsā. Rīt pa dienu palasīsi man priekšā, man ir brīvs līdz vakaram, sarunāts? Un nokārtosim visu ar elektrību. Obligāti.

Tamāra. Nokārtosim visu ar tava tēva bērēm un putniem ..

Inga. Nokārtosim visu ar elektrību, viss!

Tamāra. Jāceļas agri, dosimies jau savlaicīgi uz morgu, bērū galda nebūs .. pietrūks laika un līdzekļu, lai ..

Inga. Uz morgu .. Uz morgu, mammu!? Tas pat vairs nav cinisms, tas ir kaut kas ..

Tamāra. Viņa drēbes esmu jau nolikusi (*ar lukturi notēmē gaismas kūli uz istabas vistumšāko kaktu, kur stāv krēsls un uz tā stāv vīrieša uzvalks, Inga pielec kājās, paskatās uz māti tā, it kā viņa patiešām būtu sajukusi, tad strauji dodas uz savu istabu, aizcērt aiz sevis durvis*) tur .. Klausies, Inga, pagaidi, atnāc pie manis, lūdzu, pie loga atnāc, lūdzu, paliks vieglāk, tici man, paliks! (*iesmejas*) Dzirdi? Tie ir viņi, tieši tā, kā es teicu! Opera dabā un par brīvu! Brīnišķīgi!

Inga vēro Tamāru durvīs, viņai rokās telefons, viņa grasās kādam zvanīt, bet pārdomā, aizver istabas durvis. Dzirdami kaķu ēdieni pagalmā aiz loga. Tamāra pieiet pie Ingas istabas durvīm.

Tamāra. Inga?

Inga. (*klusā balss no otras istabas*) Nevēršu vaļā, nemaz neceri.

Tamāra. Tagad tu mani ignorēsi?

Inga. Jā, tagad es tevi ignorēšu. Uz visiem laikiem.

Tamāra. Tagad un uz visiem laikiem, mīļā, nav viens un tas pats .. Izvēlies, viens vai otrs.

Inga. Tagad tas būs *viens un tas pats*.

Tamāra. Tev nav jābaidās.

Inga. No tumsas? Mammu, ej gulēt.

Tamāra. No tumsas es jau bērnībā iemācīju tevi nebaidīties.

Inga. Mammu, ej galīgi ar to savu tumsu! Tā vien izskatās, ka tu tajā tumsā esi samīlējies līdz ausīm.

Tamāra. Man tiešām nebija viegli tev to pateikt, tu taču to saproti?

Inga. Ej taču gulēt, lūdzu!

Tamāra. Vai .. vai Regīna varētu gulēt pie manis šonakt?

Ilga pauze.

Tamāra. Meitiņ .. runā ar mani.

Inga. Viņa jau pie tevis vienmēr guļ. Vienmēr.

2.

Tā pati nakts. Uz grīdas deg svece. Tamāra neguļ, pieceļas no dīvāna, paņem sveci, kaut ko meklē dīvānā. Runā pati ar sevi. Pagalmā skaļi kaķu ļaudieni.

Tamāra. Regīniņ, mosties .. atceries, es tev apsolīju kaut ko parādīt (*pauze*), operu .. atceries? Tagad ir pats skaistākais laiks ..un koncerts iet pilnā sparā .. kuš, tikai runājam klusāk, sarunājušas? Tā mēs varam aizbiedēt visu skaistumu .. kaķu operu .. jā, māc dziedāt .. iesim .. tikai pirms tam iziesim caur virtuvi, paņemsim līdzī ieejas biļeti, labi? Tāpēc, ka tur ir ledusskapis, bet ledusskapī stāv piens .. sasedzies silti. (*Tamāra sasedzas*) Paskaties, kāds liels un jauns mēness aiz loga .. tagad ir labi? Cik maksā biļete? Nu, tas atkarīgs no tā, kādās vietās mēs sēdēsim .. ja pašā priekšā, tad 2 litri silta piena .. labi, sēdēsim pašā priekšā ..

Dodamās uz virtuvi, Tamāra uzskrien virsū sildītājam, viņai no rokām izkrīt svece. Troksnis. Pa otras istabas durvīm parādās Inga, kura, visu nemaz neaptvērusi līdz galam, ar kāju ātri nodzēš sveci, viņai rokā lukturis, viņa to spīdina tieši sejā Tamārai.

Inga. Tu esi stulba? Es tev vēlreiz prasu, tu esi stulba, mammu? Tu vairs nesaproti, ko TU DARI! Kur tu iesi?

Tamāra. Uz kaķu operu.

Inga. Kādu kaķu operu? Atver vaļā logu un klausies tepat istabā!

Tamāra. Mēs gājām, jā! Un tā nav tava darīšana, kur!

Inga pieiet pie ārdurvīm.

Inga. Mammu, tu mani biedē. Tad ejam .. ejam pie tiem kaķiem abas divas! Nu, ko tu stāvi? Ejam! Ejam abas!

Tamāra. Noņem to gaismu man no sejas. Man sāp sirds. Meita man netic!

Inga. Kurā vietā tev tā sirds ir, ko? (*pauze*) Man ir bail no tevis, tu to saproti? Tu par tām bērēm un Regīnu runā jau gadiem!!! Un tu ļoti labi zini, ka tētis ir dzīvs! Man katru dienu arvien mazāk gribas šeit atgriezties, tu dzirdi?

Tamāra. Inga, klausies manī, vismaz šoreiz tā pa īstam paklausies, ko es tev saku ..

Inga. Pietiek! Novāc tās .. tēta .. drēbes .. no krēsla!!! Te nav nekāds atmiņu muzejs, ja tev tas kaut kā palīdz dzīvot, tad .. es nezinu .. taisi kaut vai pie tā sava kaimiņa veselu muzeju!

Pie durvīm klauvējieni, sākumā klusi, bet pēc tam arvien skaļāki.

Tamāra. (*klusī*) Tu dzirdi, kas notiek?

Inga. Viņš vienkārši nedzīvo ar tevi! Un sen jau nedzīvo, jūs esat šķīrusies! Vai tad esi viņu par to tāpēc sitīšu nost? Ja reiz viņš tādu lēmumu pieņēma, tad respektē to!

Tamāra. Visu māju esi pamodinājusi ar savu blāšanu!

Inga. Paskaties patiesībai acīs, nevis jūc prātā! Kaķu opera! Es tūlīt pat tētim piezvanīšu un pielikšu telefona klausuli tev pie abām ausīm, lai tu dzirdi viņa balsi un pārlicinies pati, ka ar viņu viss ir kārtībā, tu to gribi?

Tamāra. Neviens tev to telefona klausuli otrā galā nepacels! Es piekodināju tai ģimenītei, lai tevi turpmākās 40 dienas netraucē, mēs abas tiksim ar to galā!

Inga. Ko tu izdarīji?

Tamāra. Novāc gaismu!

Inga. Tad nejūc prātā!

Tamāra. Es saku, novāc to drausmīgo gaismu!

Inga. Ja tu šitā turpināsi, mani vairs neredzēsi.

Tamāra. Tu esi pilnīgi tāda pati, kā tavs tēvs! Kā kaut kas, tā uzreiz, tu mani vairs neredzēsi!

Inga. Zini, es tagad pilnīgi pieļauju iespēju, ka tu viņam esi teikusi to pašu, ko es tev tikko!

Klauvējieni pie durvīm.

Inga. Prom! Nav te, ko dzirdēt, prom!

Balss aiz durvīm (*pavecas kundzes balss*). Policij' ar suņiem izsauks, ja nenomierināsies!

Inga. Ej dirst!

Tamāra. Kā tu uzdrošies kaut ko tādu teikt .. savai mātei!

Balss aiz durvīm. Jums pašām pa dirs' vajag! Mieru traucē! Dirss'! Ko vēl neteiks .. (*balss attalinās*) Pašām pa dirs' vajag ..

Pārējo ainas daļu tiek runāts pieklusinātās balsīs.

Inga. Mammu, man ir jāizguļas, man rīt un parīt vakarā ir pirmizrāde, nevis, kā tu afišē - tēta bēres, bļāviens! Tēta bēres!!! Mammu, viss, labi? Saņemies, lūdzu .. Nebiedē mani, kaimiņus. Tu jau tā esi ievārījusi tādus podus ar to elektrību, negribu nemaz iedomāties, cik mēnešus neesi maksājusi!

Tamāra. Izdomā, kas tev ir svarīgāks, tā tava pirmizrāde vai tēta bēres!

Inga. Tu izdomā, kas tev ir svarīgāks, turpināt dzīvot te vai psihuškā! Tici man, aizvedīšu, rokas nenodrebēs!!!

Tamāra. Viņš nomira, neatnācis pie manis .. mamuts viņam bija divu soļu attālumā!

Inga. Tu pati dzirdi, ko tu saki? Apsēdies dīvānā un nomierinies. Izdari to beidzot sevis dēļ, paliec mierīga, citādāk es, zvēru .. ZVANĪŠU! Un tu zini, *kādu* iestādi es ar to domāju! Līdz šim man likās, ka tu esi pilnīgi vesela, bet tagad man patiešām vairs tā nešķiet! Rīt pat es zvanu Mārai!

Tamāra. Jā, es saprotu, ka tu tagad man vairs netici, bet tagad tas patiešām ir noticis, Inga.

Tamāra tuvojas Ingai.

Inga. Tu .. tu mani plēs vaļā, mammu, kā tu to nesaproti, tu man sāpes plēs vaļā! Bet man tagad viss ir labi, man ir darbs teātrī, es gribu strādāt, attīstīties, tikt dzīvē uz priekšu pati ar saviem spēkiem, nevis nonākt psihuškā kopā ar tevi! Ja man tagad būtu Regīna, diez vai es būtu tur, kur esmu! Varbūt tā pat ir labāk, dzirdi? Nebija īstais laiks, vienkārši nebija!

Inga ar lukturi ātri pazūd virtuvē, raud, Tamāra pieiet pie loga, atver to, tad apsēžas dīvānā, tagad kaķu ņaudēšana dzirdama ļoti skaidri, Inga pēc brīža atgriežas ar ūdens glāzi rokā, apsēžas blakus Tamārai, iespiež viņai rokās glāzi.

Inga. Dzer.

Tamāra. Kas tas ir? Inde? Tev trīs rokas, bērniņ.

Inga. Tā tu gribētu domāt, bet .. nē. Pagaidām vēl nē, dzer, cukurūdens.

Tamāra. Dzirdi? Ieklausies.

Inga ceļas, grib doties uz otru istabu, Tamāra to pamana.

Tamāra. Es nezinu, ko tu dari tajā teātrī, ja neesi spējīga koncentrēties un vienkārši ieklausīties. Ja tev nav tādu spēju, kā tu sajūti savu partneri, ar kuru tev ir jāsaspēlējas?

Inga paliek sēžam dīvānā.

Inga. Nerunā tā par tēti.

Tamāra. Klausies, nu .. tu neklausies.

Inga. Mammu, tie kaķi tur bauro jau mēnesi no vietas! Dēļ viņiem man ir piemeties bezmiegs!

Tamāra. Bezmiegs tev ir no kaut kā cita, nevis kaķiem. Ja tu viņos ieklausītos, pat ātrāk aizmigtu. *(paskatās uz glāzi sev rokās)* Tu tiešām tur neko neesi piebērusi?

Inga paņem no Tamāras glāzi, iedzer lielu malku, tad atdod Tamārai atpakaļ, viņa iesmejas, tad lēnām un uzmanīgi iedzer.

Inga. Vajag piezvanīt uz dzīvnieku patversmi, lai viņus savāc.

Tamāra. Lai viņus tur uz vietas nošpricē? Šeit viņiem ir vismaz kaut kāda iespēja dzīvot!

Inga. Labi, labi. Tu esi viena no retajiem, kurai viņi netraucē.

Tamāra. Katram sava balss, intonācija .. Pēc tā, kā viņi ņaud, var iztēloties viņu savstarpējās attiecības, noteikt viņu hierarhiju barā.

Inga. Tas melnais, resnais .. viņam laikam nav ūsu, pagalma bērni nogriezuši, katru rītu piečurā kāpņu telpu!

Tamāra. Pie kura dzīvokļa?

Inga. Kāda tam nozīme?

Tamāra. Pie kura?

Inga. Sestā.

Tamāra. Tur dzīvo Sausā Vilma, viņai ir kaķene. Un melnais-resnais ir uzticīgs viņai pat bez ūsām.

Inga. Tas melnais-resnais arī visskaļāk ..

Tamāra. Nevis visskaļāk, bet visizmisīgāk. Viņam ļoti jāpacīnās, vairāk par visiem, lai tiktu pie pārtikas, bet tieši tāpēc citi kaķi viņu ir sākuši cienīt, nu, kopš viņam nav to ūsu, viņš vienkārši ir citāds, viņš atšķiras no visiem pārējiem.

Inga. Es vienu redzēju bez astes. Tas nav citāds?

Tamāra. Mīļā, bez astes vēl var dzīvot, bet bez ūsām .. kaķim tas ir tas pats, kas cilvēkam dzīvot bez sirds.

Inga. Labi, labi.

Tamāra. Valērijs sakot, ka viņu te ir trīsdesmit un trīs.

Inga. Cik? Viņš nav pārskaitījies? Vai arī tu vienkārši melo ..

Tamāra. Katru dienu viņu kļūst vairāk, bet viņu skaits ir mainīgs, kāds noklīst no pagalma, kāds atkal nomirst no vecuma, kādu sabrauc, kādu atkal naktī nosit dzērāji vai bērni, ar tiem rotaļājoties, esmu pamanījusi, ka mūsu pagalmā ir ļoti nežēlīgi bērni.

Inga. Tie ir tie mazie čigāni no pretējās mājas.

Tamāra. Nabaga mazie bērni .. mācīt nežēlību, lai izdzīvotu. Vajadzētu būt tieši pretēji, bet kaut kā jau tiem bērniņiem ir jādzīvo.

Inga. Kaķu nomušīšana diemžēl apstiprina kaut ko citu, ak dievs, par ko mēs te runājam!

Tamāra. Dažus Valērijs ir paņēmis pie sevis dzīvoklī pavisam. Invalīdus. Tādus, kuri vairs nespēj par sevi parūpēties paši, tādus, kuriem cilvēki ir nodarījuši pāri un neliekas par to ne zinīs, saproti, nejūtas vainīgi. Tomēr stabili viņi kopā šeit ir tieši trīsdesmit un trīs.

Inga. Tu pie tā kaķu vīra bieži ej?

Tamāra. (*iesmejas*) Kaķu vīra?

Inga. Tā Valērija.

Tamāra. Ik pa laikam .. Un pie kā tu pati piestaigā? Ja nav noslēpums ..

Inga. Es saprotu, saprotu .. Vienkārši, es ļoti priecātos, ja tev būtu uzradies vismaz kāds draugs, nu .. bez manis un tavām iedomām. Citādāk tu vispār ne ar vienu mēnešiem nekontaktējies.

Tamāra. Valērijs ir labs cilvēks. Viņu pirms gada pameta sieva, tā resnā Vaļa, atceries, viņa vēl te pagājušajā vasarā kartupeļus mizoja pašā pagalma vidū vienā krūsturī.

Inga. Jā, atceros, viņa splaudījās kā pats sātans.

Tamāra. Nu, lūk. Tad viņa aizbrauca strādāt uz ārzemēm un apprecējās ar turku, iedomājies? Ilgi noklusēja par to Valērijam, brauca pie viņa uz Latviju, pa kluso vajadzēja nokārtot tur kaut kādus uzturēšanās dokumentus .. līdz beigās neizturēja, pateica. Valērijs piedeva. Palaida.

Inga. Es negribu, ka tu visu laiku gribi viņu apbērēt. Tas ir šausmīgi. Un tu to iestāsti arī man. Viņš būs pirmizrādē, jūs .. beidzot varētu .. salabt, nu .. dzīvot pa labam? Viņš apsolīja atnākt ciemos pie manis un .. tevis.

Tamāra. Ciemos! Par vēlu nākt ciemos, Inga! Par vēlu nākt ..

Inga. Tas ir tāpēc, ka tu gribi tā domāt! Par vēlu! Nav par vēlu! Kāpēc tu pati nekad neesi saņēmusies un aizgājusi pie viņa?

Tamāra. Es jau neesmu Valērijs .. (*iesmejas*) Zini, mīlā, kas notiek ar kaķi, kuram nogriež ūsas?

Inga. Tu esi staigājoša kaķu enciklopēdija.

Tamāra. (*Joti aizrautīgi*) Ar ūsām kaķis redz labāk, nekā ar acīm, kad kāds viņam tās nogriež, viņš zaudē spēju orientēties šajā pasaulē, viņš vairs nevar nometīt pats sev barību, viņš vairs nevar normāli par sevi pastāvēt, aizstāvēt sevi .. viņš kļūst *akls*, nevarīgs, nevienam nevajadzīgs, taču būtiskākais paliek. Būtiskākais vienmēr paliek. Tas nemainās.

Inga. Labi. Tagad mums pavisam noteikti ir jāizguļas.

Tamāra nostājas istabas vidū, spīdina lukturi sev uz sejas.

Tamāra. Skaties.

Inga. Nu, ko tu atkal esi izdomājusi?

Tamāra. Tev arī būs jāpiedalās. Nedomā, ka esmu sliktāka aktrise, nekā tu.

Inga. Mammu, nu .. tas jauki, bet .. nē.

Tamāra sāk ņaudēt. Viņas ņaudiens iznāk pat ļoti autentisks melnā-resnā ņaudienam.

Tamāra. Nāc šurp, pamēģini tu arī!

Inga. Mammu, tas ir ..

Tamāra. Kas ir? Es taču neesmu tik veca, lai nevarētu spēlēt teātri!

Tamāra atkal ieņaudas, Inga iesmejas, jo Tamārai tas izdodas ticami un komiski.

Tamāra. Tagad tu!

Inga mēģina.

Tamāra. Tā jau hiēnas balss, ne kaķa! Pamēģini vēl!

Abas smejas. Inga no smiekliem sakņūp uz grīdas. Tikmēr Tamāra jau ir nogūlusies "līķa" pozā uz grīdas, aizver acis, neelpo. Inga vēl smejas, tad paskatās uz Tamāru. Pierāpo pie viņas, piebaksta viņai, bet Tamāra nereaģē.

Inga. Mammu? Tas nav forši, dzirdi?

Inga viegli pakrata Tamāru aiz pleciem, viņa joprojām nereaģē, Ingai uznāk panika, viņa sāk plīkēt Tamārai pa vaigiem, kad tas nelīdz, viņa stipri iesit mātei pa vaigu. Tamāra atver acis, raud.

Tamāra. Es tikai mēģināju iekāpt viņa ādā, iedomāties, kā tas ir .. Viņš taču tagad tā guļ.

Inga. Stulbene ..

Inga pieiet pie loga, tad apguļas dīvānā.

Inga. Stulbene ..

Tamāra. Piedod man.

Tamāra grib sasegt meitu, bet Inga neļauj, Tamāra dodas uz otru istabu.

3

Nākošās dienas rīts. Otrā istabā zvana telefons. Inga strauji pieceļas sēdus dīvānā, izkāpj no gultas un mēģina aptvert, no kurienes zvana, kur atrodas pati, beidzot saprot, ka zvans nāk no otras istabas, dodas uz durvīm un tajās saduras ar Tamāru, kurai rokās zvanošais telefons.

Tamāra. Es taču teicu viņai, lai mūs netraucē. Vai tad to bija tik grūti saprast?

Inga. Dod man telefonu!

Tamāra. Sīkās maitas, neprot turēt vārdu! Uz ko tad pasaulē vispār var paļauties? Visi dara, kā grib!

Inga. Atdod!

Inga izrauj Tamārai no rokām telefonu.

Inga. Čau, tēti .. ā, Māra, sveika ..

Inga, nenogaidījusi sarunas beigas, nomet klausuli uz grīdas, kādu brīdi blenž tajā, tad palūkojas uz Tamāru, kura iznāk no virtuves ar paplāti un tēju, noliek to uz galda, kuru pirms tam atbrīvojusi no visām vakardienas lietām, Inga pirmajā brīdī ieķeras mammai vienā rokā, tad ieveļas viņai klēpī, raud. Tamāra uz raudošo meitu lūkojas bez emocijām, ļoti mierīgi. Telefona klausulē uz grīdas brīdi dzirdama uztraukta Māras balss .. Tamāra brīdi paklausās, tad paceļ telefonu no grīdas un atslēdz to. Inga nogrūž krūzi uz grīdas, gandrīz aplej Tamāru ar verdošo tēju.

Tamāra. Nu, nu, nu! Tu gribi vēl vienu nelaimes gadījumu?

Inga, nezinādama, kur likties, sakņūp istabas vidū, tad skaļi sāk kliegt kā histērijas lēkmē, Tamāra piesteidzas viņu piecelt, viņa rīkojas ļoti apņēmīgi, bet Inga vairs nevalda pār sevi un iesit mātei pa vaigu, Tamāra tomēr viņu neatlaiž, tura stingri apskautu savās rokās, Inga iesit viņai vēlreiz .. un vēlreiz.

Tamāra. Nu sit, sit, sit, ja tev no tā paliek vieglāk!!! Sit!!! Tu jau bērnībā man tā darīji!

Inga palēnām norimst.

2. daļa

Tas pats dzīvoklis. Diena pēc bērēm. Tamāra uzkāpusi uz krēsla, mazgā loga stiklu, biezie aizkari ir noņemti un stāv uz grīdas, virtuvē dzirdama veļas mašīnas dūkšana, istabas vidū liels galds baltā krāsā, uz tā dažādi mazgājamie līdzekļi un uzservēts vēl silts ēdiens, atvērta vīna pudele, deg balta svece, uz grīdas spainis, pie otras istabas durvīm kartona kastes, vairākas dažāda veida slotas, putekļu sūcējs, visā dzīvoklī ļoti gaišs, laukā bagātīgi uzsnidzis pirmais sniegs. Tamāra ļoti dzīvīga, visu dara koncentrēti, viņai mugurā gaišs halāts, mati noslēpti zem lakata – tā, it kā viņa patiešām būtu gatava kapitālremontam. Dzīvoklī ienāk Inga, ģērbusies tāpat, kā iepriekšējā daļā - melnajā mētelī un šallē, tikai šoreiz garie mati ir saņemti copē. Viņai klēpī melnā vilnas segā ietīts sainis. Viņa brīdi paliek pie ārdurvīm, lūkojas apkārt, it kā apmaldījusies, it kā neticēdama, ka ir pati savā dzīvoklī.

Tamāra. Inga?

Inga neatbild, lūkojas uz saini rokās.

Tamāra. *(nepaskatījusies uz Ingu)* Tu tik ilgi nāci, veselu diennakti, mīļā, mums būs jauni aizkari, tev jāizvēlas krāsa!

Inga. *(cieši paskatās uz Tamāru)* Melna.

Tamāra. Cik raksturīgi tev, bet .. nē. Par tavu garderobi mēs vēl parunāsim. Nu, padomā vēl vienu reizīti.

Inga. Es savas domas nemainīšu.

Tamāra. Novelc zābakus, bērniņ .. pirms nāc tālāk, labi? Kapu smiltis uz tikko mazgātas grīdas .. nav smuki .. nav laba zīme. Savējos es izmetu miskastē. Nenosali? Drīz pusdienosim .. uz galda ir viegls bērnu mielasts.

Inga apsēžas uz krēsla pie galda, noliek uz tā saini, zābakus atstājusi kājās, nopūš sveci, aplūko ēdienu, tad paņem vīna pudeli, sāk no tā lieliem malkiem dzert, Tamāra to visu vēro, tad pienāk Ingai klāt un atņem vīnu, noliek to atpakaļ vietā, uzdedz sveci no jauna, Inga to atkal nopūš. Tamāra apsēžas viņai pretī, padod Ingai trauku ar ēdienu tajā, uz Ingas apaviem palūkojas ar nepatiku.

Tamāra. Kas tā par uzvedību?

Inga paņem ēdienu un sāk to bakstīt ar pirkstiem. Tamāra ēd ļoti mierīgi, izlikdamās, ka nepamana Ingas izdarības, tomēr tas viņu ļoti kaitina. Sainis uz galda Ingai blakus viņā izraisa nepārvaramu riebumu, tāpēc viņa pārstāj ēst.

Tamāra. *(gandrīz kliegzot)* Grīda tomēr būs jāpārmazgā! *(pauze)* Tu tomēr esi pārlietu lepna, tik aukstā laikā atteikties no vietas siltā mašīnā *(palūkojas uz Ingu)*, Inga, tu mani dzirdi, koncentrējies, lūdzu, ēdiens jāēd ar dakšiņu, nevis pirkstiem!

Inga. Satiku Valēriju lejā.

Tamāra. Protams, ka satiki, viņš taču te dzīvo.

Inga. Šeit, šajā dzīvoklī? Jau? Tik ātri? Ko tad neuzaicināji arī viņu uz mielastu?

Tamāra. Kas tās par runām? Valērijs ir vienkārši kaimiņš, tāpat, kā jebkuram citam šajā mājā!

Inga. Bet varbūt tomēr?

Tamāra. Tu nesaproti, ko tu runā, pirms dažām stundām viņu apglabājām, es saprotu. Nevajadzēja man tev ļaut nākt no kapiem ar kājām, Valērijs jau arī teica, nelaid viņu vienu pašu ..

Inga. Nevelējos jūs abus traucēt tik intīmā brīdī.

Tamāra. (*apvaldot sevi*) Līdz vakaram tikšu galā, gribu, lai te viss spīd un laistās, lai ir tīrs, lai smaržo. Elektriķu pirms stundas pieslēdza, man vajadzēja ar viņiem pacīnīties, lai pieslēdz tieši šodien, bet es uzvarēju, nauda palika pāri. Pa ceļam no tā kantora biju iegājusi arī bērnudārzā, kādu pusstundu nevarēju saņemt, lai tur ieietu, varbūt viņi visi tur mani ienīst, bet tad ..

Inga. Paskaties, mammu.

Tamāra. (*apjukusi*) Par ko tu runā, meitiņ?

Inga. Nomira.

Inga attin melno vilnas saini, tajā resnais-melnais kaķis, beigts, Tamāra strauji pieceļas no krēsla, tas gandrīz apgāžas, bet viņa pēdējā brīdī to notur.

Inga. Sasalis. Laikam naktī.

Tamāra. Inga! Ko tas nozīmē? Nes to sprāgoni ārā! Pie ēdiena!!!

Inga. Valērijs gribēja kaut kur nest, bet zeme sasalusi, nenoraks nekur vairs, es paņēmu. Iedomājos, ka viņš tevi varētu interesēt.

Tamāra. Tūlīt pat nes to .. to .. laukā!

Inga. Bet tu vismaz paskaties uz viņu, tavs mīlulis taču bija.

Inga pieliecas pie beigtā kaķa, aplūko to. Tamāra grib Ingu no kaķa atraut, bet neuzdrošinās tuvojies galdam, šķiet, ka viņai metas nelabi.

Inga. Auksts, mammu, bet, zini, ir tāda sajūta, ka tad, kad viņš atsils istabas siltumā, viņš atkal atdzīvosies, atvērs acis .. viņš tikai uz nelielu brīdi ir aizgājis no mums, mums tikai par viņu tagad ļoti jābūt, jāaprūpē, lai viņš sajūt, ka nav viens, ka ar viņu ir vēl kāds ..

Tamāra. Inga, tūlīt pat izbeidz, varbūt slims! Dzirdi? Tu dzirdi mani? Noņem viņu vismaz no galda!

Inga. Acis palikušas vaļā, viņš ir aizmidzis ar acīm vaļā. Negribi tās aizvērt? Citādāk viņš nepamodīsies. Viņam jāaizver acis, lai viņš varētu tās no jauna atvērt.

Tamāra. Nē!

Inga. Kas tētim aizvēra acis, mammu? Tu?

Tamāra. Nē! Ko tu runā? Kāda tam tagad vairs nozīme?

Inga. Tev ir visas iespējas to izdarīt tagad, mamm, nav jau atšķirība - kaķis vai tētis .. bet man ir sajūta, ka viņš atdzīvosies.

Tamāra. Kas tā tagad par izrādi? Ak, dievs, neskaries taču viņam .. klāt!

Tamāra paķer no zemes biezo aizkaru un uzmet to virsū kaķim. Inga paņem vīnu, dzer no tā.

Inga. (*sniedzot vīnu Tamārai*) Gribi? Iedzer, aizgaiņās skumjas. Negribi?

Tamāra. (*klusī*) Stulbā meitene ..

Inga. Jauns galds. To Valērijs iedeva? Ko viņš vēl dos? Nē, palūdz, lai viņš iedod mums jaunas mājas, vislabāk – pili, es bērnībā vienmēr sapņoju, ka dzīvošu pilī ar tādiem torņiem, kuri spēj iesniegties otra cilvēka sirdī, tālu prom no šejienes, kaut kur .. drošībā.

Tamāra. Pasaukšu Valēriju, lai iznes .. laukā, fui, kā tu mani pārbiedēji!

Inga. Tu smējies pie tēta zārka.

Tamāra. Ko?

Inga. Tu tiešām ..

Tamāra. Inga, ko tu runā? Tā ir kaut kāda atreibība?

Inga. To, ko dzirdēji.

Tamāra. Es .. es atrados šoka stāvoklī, sažina kas tādā stāvoklī var notikt, tādos brīžos cilvēki var sākt smieties .. kaut gan patiesībā .. viņi raud. Tavs vectēvs traģiskos momentos nevis raudāja, bet smējās, ļoti skaļi smējās. Es bērnībā nopietni sagriezu kāju ..

Inga. Ar tevi tā nav, es tevi pazīstu.

Tamāra. Nepārtrauc mani, kad es runāju! Tur bija tik daudz asiņu, tavs vectēvs bija man notupies blakus un smējās! Viņš smējās arvien skaļāk un skaļāk, kamēr tina man to kāju ar marli un mēģināja apturēt asinis, bet viņa seja bija šausmu un bailu izkļemota! Es to atceros vēl tagad!

Inga. Tu smējies! Tici man, es nespētu pat tādus smieklus nospēlēt labāk par tevi!

Tamāra. Kā tev nav kauna .. kā tev nav kauna, Inga?

Inga. Nē, kā tev nav kauna, mammu? Tu smējies, es stāvēju tev blakus, es dzirdēju, tu smējies tā .. uz iekšu.

Tamāra. Kā vispār uz iekšu var smieties?

Inga. Ko tu esi izdarījusi ar manu dzīvokli?

Tamāra. Es cenšos, lai tev būtu labāk! (*pauze*) Uz iekšu smējos .. kā to vispār var. (*pauze*) Pirms tam te viss bija tik drūms! Gribu, lai nekas neatgādina par notikušo! Un, tici man, to es daru tevis dēļ!

Inga. Manis dēļ?

Tamāra. Jā! Tevis dēļ! Kas apglabāts, tas apglabāts! Tur vairs neko nevar mainīt. Tas vairs nav maināms, Inga!

Inga. Tu izsakies tā, it kā tikko būtu apglabājusi kādu klaiņojošu suni.

Tamāra grib viņai sist, bet tad saņem un saņem Ingu aiz rokas, lai aizvestu uz otru istabu. Inga neprotestē.

Tamāra. Tu runā tik nesakarīgi .. Inga, ej, atgulies, paguli, bet es pastrādāšu šeit.

Inga. Mani gaida lejā. Es tikai gribēju ienest tev tavu mīļoto.

Tamāra. Kas tevi gaida lejā? Kāpēc gaida lejā?

Inga. Nav tava darišana, šoreiz patiešām nav tava darišana, kas mani gaida lejā.

Tamāra pieskrien pie loga, skatās pa to.

Tamāra. Nekur tu tādā stāvoklī nebrauksi, skaidrs? Es tevi nekur nelaidīšu! Es tev prasu, kas tevi gaida lejā?

Inga. Nāve gaida!

Tamāra. Ak, dievs! Tu taču neesi pie pilna prāta!

Inga. Tāpat, kā tēti, melno, Sauso Vilmu, Valēriju, tevi un mani, mūs visus!

Tamāra. Inga, tu mani biedē.

Inga. Tas ir viss, ko tu vari pateikt?

Tamāra. Mans dievs, tu taču mani nevaino?

Inga. Dažas stundas tikai pagājušas, bet tu esi pilnīgi mainījusies. Regīnas arī vairs nav? Visu laiku taču bija. Kur viņa ir? (*kliedz*) Kur viņa ir?

Tamāra, saraujas kā no sitiena, tad atkal paskatās pa logu.

Inga. Kad es ar Regīnu biju otrajā mēnesī, braucu pie tēta, lai viņam to pateiktu, tas man bija tāds brīnums .. likās, ka sāku atminēt kādu noslēpuma daļu par sevi pašu, tas bija tik jocīgi, tā sajūta, ka caur tevi, mammu, caur tevi šai pasaulē radīsies dzīvība .. bet tu mani negribēji laist pie viņa, atceries, kas notika tālāk?

Tamāra. Es nespēju koncentrēties uz dzīvokļa tīrīšanu.

Inga. Es nokritu pa kāpnēm. Tu man ļāvi pa tām nokrist. Un pēc tam draudēji, ka nošausies, ja es neatgriezīšos pie tevis atpakaļ. Lūk, tev mamuts. Tas ir tas mamuts, par kuru tu visu laiku runāji? Ir taču?

Pagalmā skan automašīnas taure. Tamāra atkal piesteidzas pie loga.

Tamāra. Es tur neredzu nevienu mašīnu! Kas tur notiek? Kas tas ir? Tieši šodien, kā par spīti, tieši šodien visi tie trokšņi! Lai brauc prom!

Inga. Mammu, tu atkal izliecies, ka nesaproti, kas notiek. Tā mašīna, mammu, atrodas ielas pusē un gaida mani. Es jau tā esmu te pārāk ilgi.

Inga strauji dodas uz otru istabu. Tamāra nostājas priekšā durvīm.

Tamāra. Nemaz nedomā. Es tevi brīdinu.

Inga. Man jāsavāc dažas mantas, pēc tam tu būsi brīva un varēsi pabeigt savu uborku, bet tagad laid mani garām, ej nost no durvīm, lūdzu.

Tamāra. Nē!

Inga. Mammu, tu taču negribi, lai mēs atvadāmies kā ienaidnieces, ko?

Tamāra. Kāpēc?

Inga. Tā vajag.

Tamāra. Uz kurieni?

Inga. Uz Aļasku! Miers!

Tamāra. Tev pirmizrāde? Pareizi, šovakar taču tev jāspēlē! Es došos tev līdz!

Inga. Mammu!

Tamāra. Patiešām, Inga! Nekad neesmu redzējusi, kā tu spēlē, kāda es esmu muļķe, vai ne? Trīs gadi .. un ne reizi ..

Inga. Neprovocē mani! Ja tu tādā veidā manipulē, lai mani aizturētu, tev tas neizdosies.

Tamāra. Bet es taču varu? Ā, tu negribi? Negribi, ka es ..

Inga. Mammu, bļēģ, es nespēlēju teātrī, es tur trīs gadus beržu grīdas!!!

Inga spēcīgi pagrūž Tamāru nost no durvīm, Tamāra nokrīt uz grīdas. Inga pirmajā brīdī grib mesties viņai klāt un piecelt, bet tad pārdomā, pazūd otrā istabā. Kādu brīdi dzirdama tikai automašīnas taure uz ielas, Inga iznāk no istabas, viņai uz viena pleca pustukša mugursoma, rokās mobilais telefons. Tamāra sēž uz grīdas, ar muguru atspiedusies pret sienu. Inga apsēžas uz galda malas, satin beigto kaķi atpakaļ vilnas segā un paņem to klēpī.

Tamāra. Inga?

Inga neatbild. Kādu brīdi abas paliek tā sēžam.

Inga. Kad sāksi krāt naudu manām bērēm, savlaicīgi pabrīdini, savādāk vēl pati nenoticēšu, ka esmu mirusi.

Tamāra. Tavi joki ir tik šausmīgi .. smieklīgi.

Inga. Jā, es zinu. Un tavējie arī ..

Tamāra. Kur tu viņu nesīsi?

Inga. Es vēl nezinu. Likšu iebalzamēt, izbāzt un pielikšu pie sienas. Varbūt. Tētis taču tā darīja ar saviem medījumiem?

Tamāra. Trofeja meliem.

Inga. Jo lielāka trofeja, jo lielāki meli?

Tamāra. *(pauze)* Varbūt atstāj viņu tepat?

Inga. Ko tad tu ar viņu darīsi? Mirušas miesas ātri pūst. Tas nekas, ka tu tici pārdzimšanas idejai. Miesa paliek miesa. Un smaka arī neizturama.

Tamāra. Kaut ko izdomāšu.

Inga. Tu esi izlēmusi atgriezties darbā bērnodrāzā?

Tamāra. Ko?

Inga. Bērnodrāzs!

Tamāra. Ā, piedod, mīļā, nekad nebiju domājusi, ka pajautāsi, ka tas tevi interesē .. tagad ..

Inga. Kā redzi, interesē gan.

Tamāra. *(nervozī)* Ja bērni mani pieņems atpakaļ, tad, jā. Bet tu zini, kādi ir bērni, kad kādu no viņiem aizvairo. Visu mūžu atceras ..

Inga. Tu taču no darba aizgāji labprātīgi, pēc tam, kad izšķīries no tēta.

Tamāra. Tas bija tāds notikums, ko es vairs negribu atcerēties.

Inga. Kas notika?

Tamāra. Neliec man to visu pārdzīvot vēlreiz.

Inga. Palaidi rokas pret bērnu?

Tamāra. Tik vienkārši jau es tās rokas nepalaidu. Lūdzu, nejautā.

Inga. Man jādodas, mammu.

Tamāra. Viss tas šķiršanās process .. nervi neizturēja, mazais Mārcis bija tik kašķīgs .. tik izlutināts, prasīgs, pirmo reizi saskāros ar tādu bērnu, kurš ir spējīgs savas piecūrātās un piekakātās biksītes uzvest savai audzinātājai uz sejas. Es jau tā jutos kā ar sūdiem aplieta, tad vēl viņš .. mani, maigi izsakoties, palūdza aiziet. *(pauze)* Un tu?

Inga. Jā .. es esmu uz pakaļas ..

Tamāra. Un tu .. kā ..

Inga. Es turpināšu mazgāt grīdas teātrī. Palēnām virzīšos uz priekšu, pēc darba trīs mēnešus jau apmeklēju aktiermeistarības kursus, kamēr tu pa to laiku te krāji naudu ..

Tamāra. Biju pārliecināta, ka tu spēlē ..

Inga. Būšu tevi pārliecinājusi par pretējo, kas ir taisnība. Mammu, pietiks melot.

Inga pieceļas un dodas uz durvīm. Pie durvīm klauvē.

Tamāra. Inga, kā mums ..

Inga. Mammu, man tiešām jādodas. Kas tālāk .. tev tas pašai jāsaprot. Un man arī.

Pie durvīm atkal klauvē.

Tamāra. Es atvēršu, varbūt tas ir Valērijs.

Inga. *(pasmaida pie sevis)* Tā būs Māra, viņa nevarēja mani sagaidīt mašīnā.

Tamāra. Māra? Un es domāju, ka ..

Inga. Pielūdzējs ar zilajām puķēm? Tās man joka pēc iedāvināja viens aktieris. Piedzēries. Teica, lai metu miskastē, es paturēju sev.

Tamāra. Kā viņu sauc?

Inga. Artū.

Tamāra. Jociņš vārds .. Viņš vispār ir latvietis?

Inga. Jā, ir. Mammu, man tiešām .. dzirdi?

Inga dodas uz durvīm.

Tamāra. Inga?

Inga pagriežas atpakaļ.

Tamāra. Vai ļausi man Mārai atvērt durvis?

Beigas